

Brüssel, 4.9.2019
COM(2019) 394 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA ÜLEMKOGULE,
NÕUKOGULE, EUROOPA KESKPANGALE, EUROOPA MAJANDUS- JA
SOTSIAALKOMITEELE, REGIOONIDE KOMITEELE NING EUROOPA
INVESTEERIMISPANGALE**

**Viimased ettevalmistused Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumiseks
1. novembril 2019**

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA ÜLEMKOGULE, NÕUKOGULE, EUROOPA KESKPANGALE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE, REGIOONIDE KOMITEELE NING EUROOPA INVESTEERIMISPANGALE

**Viimased ettevalmistused Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumiseks
1. novembril 2019**

1. SISSEJUHATUS

29. märtsil 2017 teatas Ühendkuningriik, et kavatseb Euroopa Liidust välja astuda vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikliga 50 ettenähtud menetlusele. 11. aprillil 2019 andis Euroopa Ülemkogu¹ (artikkel 50) nõusoleku pikendada ELi lepingu artikli 50 lõikes 3 sätestatud tähtaega kuni 31. oktoobrini 2019, nagu Ühendkuningriik seda taotlenud oli. Kui Ühendkuningriik ei ratifitseeri väljaastumislepingut² enne 31. oktoobrit 2019 või kui ta ei taotle kolmandat korda pikendamist, millega Euroopa Ülemkogu (artikkel 50) ühehäälselt nõus on, saab Ühendkuningriigist 1. novembril 2019 kolmas riik ilma lepinguta, mis tagaks korrakohase väljaastumise.

Komisjonil on alates läbirääkimiste algusest olnud selge seisukoht, et parim tulemus on Ühendkuningriigi korrakohane väljaastumine Euroopa Liidust väljaastumislepingu alusel. Komisjon on järjepidevalt rõhutanud, et lepinguta väljaastumine põhjustab olulisi häireid nii Ühendkuningriigis kui ka EL 27s. Erandolukorra meetmetega saab leevendada ainult olulisimaid lepinguta väljaastumisest tingitud häireid.

2019. aasta 31. oktoobri tähtajani on ainult kaheksa nädalat. Lühike järelejäänud aeg ja Ühendkuningriigi poliitiline olukord on suurendanud riski, et Ühendkuningriik astub sel kuupäeval liidust välja ilma lepinguta. Kooskõlas lähenemisviisiga, mida Euroopa Ülemkogu (artikkel 50) on kogu protsessi käigus rõhutanud, peavad kõik osalised valmistuma jätkuvalt kõigiks võimalikeks tulemusteks. Seepärast peaksid kõik osalised tegema nüüd viimased vajalikud kohandused kavades, mis on seotud lepinguta väljaastumisega 1. novembril 2019. Nad ei tohiks lähtuda oletusest, et Ühendkuningriik taotleb kolmandat korda pikendamist ja et Euroopa Ülemkogu (artikkel 50) sellega enne 31. oktoobrit nõustub.

---

¹ Euroopa Ülemkogu otsus (EL) 2019/584 (ELT L 101, 11.4.2019, lk 1). Otsuses on ka sätestatud, et kui Ühendkuningriik ratifitseerib väljaastumislepingu enne 31. oktoobrit, toimub väljaastumine ratifitseerimismenetluse lõpuleviimisele järgneva kuu esimesel päeval. Esimese pikendamise otsustas Euroopa Ülemkogu Ühendkuningriigi taotluse alusel 22. märtsil 2019 (Euroopa Ülemkogu otsus (EL) 2019/476, ELT L 80I, 22.3.2019, lk 1).

² Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping (ELT C 144I, 25.4.2019, lk 1).

2. KODANIKE ÕIGUSED

Komisjon on järjepidevalt rõhutanud, et prioriteediks on Ühendkuningriigis elavate ELi kodanike kaitsmine ja ELis elavate Ühendkuningriigi kodanike kaitsmine. Nagu on märgitud viiendas Brexitiks valmistumise teatises (12. juuni 2019),³ on EL 27 liikmesriigid kehtestanud riiklikud erandolukorra meetmed, mis tagavad, et Ühendkuningriigi kodanikud ja nende kolmandate riikide kodanikest pereliikmed saavad lepinguta väljaastumisele vahetult järgneval perioodil seaduslikult riigis edasi elada. Komisjon on teinud koos EL 27 liikmesriikidega koostööd, et tagada üldise lähenemisviisi sidusus, tunnistades samal ajal, et riiklikul tasandil on vaja paindlikkust. Komisjon annab ajakohastatud ülevaate kõigi elamisõigust puudutavate riiklike erandolukorra meetmete kohta oma Brexitiks valmistumise veebilehtedel⁴.

Ühendkuningriigis elavad ELi kodanikud leiavad teavet Ühendkuningriigis elamise õiguse kohta Ühendkuningriigi valitsuse veebisaidilt⁵. Lisaks jõupingutustele, mida teevad liikmesriikide diplomaatilised esindused Ühendkuningriigis, jälgivad komisjoni esindused Ühendkuningriigis ja asjaomased talitused Brüsselis jätkuvalt tähelepanelikult Ühendkuningriigi samme seoses liidu kodanike Ühendkuningriiki elama jäämisega. Nad pakuvad huvitatud kodanikele selle kohta teavet ja eksperditeadmisi.

Neid kodanike Ühendkuningriigiga seotud sotsiaalkindlustusõigusi, mis on omandatud enne väljaastumist, kaitseb asjakohane erandolukorra määrus,⁶ kuid mõned liikmesriigid võtavad väljaastumisejärgseks perioodiks riiklikul tasandil kasutusele ühepoolsed erandolukorra meetmed. Need meetmed täiendavad ELi tasandil tagatud sotsiaalkindlustusõiguste kaitset, näiteks kohaldatakse pärast väljaastumist tööperioodide, kindlustuse ja Ühendkuningriigis elamise suhtes liitmis põhimõtet või jätkatakse kõnealuste kodanike sotsiaalkindlustusõiguste kaitset. Komisjon annab ajakohastatud ülevaate kõigi sotsiaalkindlustusõigusi puudutavate riiklike erandolukorra meetmete kohta oma Brexitiks valmistumise veebilehtedel⁷.

3. ETTEVALMISTUSTE LÕPULEVIIMINE TEATAVATES SEKTORITES

Komisjon on kõigis viies eelmises Brexitiks valmistumise teatises⁸ kutsunud sidusrühmi üles tegema ettevalmistusi. Ta suhtleb ka edaspidi kõigi sidusrühmadega, et anda teavet ja nõu. Selleks et aidata kodanikel ja ettevõtjatel oma ettevalmistused lõpule viia, peaksid ka liikmesriigid ja eraõiguslikud üksused, sealhulgas kaubandusliidud ja -kojad, jätkuvalt teavet jagama, muu hulgas konkreetselt selleks loodud foorumite kaudu.

Selleks et aidata ettevõtjatel kontrollida oma valmisolekut ja teha kindlaks meetmed, mida on ettevalmistuste lõpuleviimiseks veel vaja, juhul kui 1. novembril 2019 peaks toimuma lepinguta väljaastumine, on komisjon avaldanud Brexitiks valmistumise veebilehtedel Brexitiks valmistumise kontrollnimekirja⁹. Komisjon on avaldanud ka sidusrühmadele suunatud sektoripõhiseid teateid, milles käsitletakse mitmesuguseid küsimusi¹⁰. Sarnaseid

³ COM(2019) 276 final.

⁴ https://ec.europa.eu/info/files/overview-table-residence-rights-uk-nationals-eu27-member-states_en

⁵ <https://www.gov.uk/eusettledstatus>

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/500 sotsiaalkindlustuse koordineerimise valdkonnas võetavate erandolukorra meetmete kohta pärast Ühendkuningriigi väljaastumist liidust (ELT L 85I, 27.3.2019, lk 35).

⁷ https://ec.europa.eu/info/files/overview-national-measures-area-social-security-coordination_en

⁸ 19.7.2018: COM(2018) 556 final/2; 13.11.2018: COM(2018) 880 final; 19.12.2018: COM(2018) 890 final; 10.4.2019: COM (2019) 195 final; 12.6.2019: COM(2019) 276 final.

⁹ <https://ec.europa.eu/info/files/brexit-preparedness-checklist>

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices_et

abivahendeid on koostatud ka riiklikul tasandil ja ettevõtjate ühenduste poolt. Kõiki ettevõtjaid kutsutakse üles sellist laadi vahendeid kasutama.

Käesolevas jaos keskendutakse teatavatele valdkondadele, millele tuleb lähikuudel pidevat ja erilist tähelepanu pöörata.

3.1. Piiriformaalsused ja kaubandus

Väljaastumine mõjutab kõiki sektoreid, kus kaubeldakse Ühendkuningriigiga nii kaupade kui ka teenustega. Eelkõige kaupadega kauplemise puhul peavad ettevõtjad juhul, kui Ühendkuningriik astub liidust välja lepinguta, olema alates 1. novembrist 2019 valmis märkimisväärseteks tagajärgedeks tolliformaalsuste, kaudse maksustamise ning asjakohasel juhul sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli valdkonnas. Nende tagajärgede hulgas on tolliformaalsuste kohaldamine. Tuleb esitada deklaratsioonid ja toll võib nõuda tagatise seoses võimalike või olemasolevate tollivõlgadega. Teatavate Ühendkuningriigist ELi toodavate või EList Ühendkuningriiki veetavate kaupade suhtes võidakse kohaldada keelde või piiranguid, mis tähendab, et võidakse nõuda impordi- või ekspordilube.

Alates 1. novembrist 2019 kohaldatakse ELi sisenevate Ühendkuningriigi kaupade suhtes tollimakse¹¹ ja ELi kaupade suhtes võidakse kohaldada Ühendkuningriigi tollimakse. Liitu imporditavate mittepõllumajandustoodete puhul on ELi tariifid keskmiselt ligikaudu 2,7 % ja põllumajandustoodete puhul 8,1 %¹². Näiteks on keskmine tariif piimatoodetele 44,8 %, lihale 17,8 %, kalale 11,4 %, rõivastele 11,5 % ja autodele 10 %¹³. EL 27 ettevõtjad peaksid hindama oma tarneahelaid ja tagama, et nende äriplaanides on tollimaksude kohaldamist arvesse võetud. Liikmesriigid kohaldavad kaupade impordimisel Ühendkuningriigist ELi ka käibemaksu.

Selleks et vähendada juba alates esimesest päevast pärast väljaastumist niipalju kui võimalik häireid piiri ületavate kaupadega kauplemisel, peavad kogu Euroopa kauplejad, veoettevõtjaid ja kaubasaatjad, kes kavatsevad vedada kaupu Ühendkuningriiki ja sealt välja, olema valmis täitma kõik nõutavad formaalsused. Nad peavad tegema kõnealused ettevalmistused olenemata sellest, kus nad asuvad. See ei puuduta üksnes neid ettevõtjaid, kes asuvad Ühendkuningriigi naaberpiirkondades või kellel on Ühendkuningriigiga suuremahuline kaubavahetus.

Kõik tarneahela osalised peavad olema teadlikud oma kohustusest täita kõik nõutavad formaalsused ja nad peaksid tagama, et neil on vajalikud dokumendid ja sertifikaadid. Asjaomaste formaalsuste täitmiseks valmistumine võib võtta aega ja eeldada suhtlust asjaomaste ametiasutustega mõlemal pool piiri. Kui kaubavedu toimub ühise transiidiprotseduuri kohaselt, tuleb piiriületusel vähem formaalsusi täita¹⁴. Kuna väljaastumise hetkel võib piiril esineda häireid, peaksid kauplejad, veoettevõtjaid ja kaubasaatjad kontrollima oma eelistatud kaubatee olukorda ja võtma sobivaid meetmeid.

---

¹¹ Väljaastumise kuupäevast alates kohaldatakse Ühendkuningriigist liidu tolliterritooriumile toodavate kaupade suhtes samu tariife kui sellistest kolmandatest riikidest pärit kaupade suhtes, millega ELil ei ole sooduskaubanduslepinguid. Kohaldatavad tariifid leiab TARICi andmebaasist (https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=et).

¹² https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/tariff_profiles19_e.pdf

¹³ Allikas: WTO „World Tariff profile 2019“.

¹⁴ https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures/what-is-customs-transit/common-union-transit_en

Selleks et EList pärit kaupade ekspordi suhtes saaks kohaldada kaubanduslepingutest¹⁵ tulenevaid kaubandussoodustusi, peab see vastama vajalikele nõuetele. Ühendkuningriigist pärit materjale, osasid ja komponente, mida sisaldavad ELis toodetud kaubad, ei käsitata EList pärinevatena. Seepärast peavad ettevõtjad kohandama oma tarneahelaid ja tagama, et eksporditud kaubad ning kõik dokumendid ja formaalsused vastavad asjakohaste kaubanduslepingute kohastele päritolureeglite nõuetele.

Komisjon on koostanud tolli, päritolu, käibemaksu ja aktsiiside valdkonnas mitmeid teateid ja üksikasjalikke suuniseid, mis on kõik veebis kättesaadavad¹⁶. Veebis on kättesaadavad ka lühikesed e-õppe kursused Brexiti tagajärgede kohta tolli ja maksustamise valdkonnas ning praktilised teabelehed, milles tutvustatakse peamisi tollivaldkonna mõisteid¹⁷.

Komisjon rõhutas oma viiendas Brexiti valmistemise teatises (12. juuni 2019),¹⁸ et juba teavituskampaania esimesest etapist nähtus, et mõned ettevõtjad olid küll võtnud meetmeid, kuid kõigis liikmesriikides tuleb jätkata jõupingutusi kuni väljaastumise kuupäevani. Komisjon intensiivistab nüüd oma mitmekeelset teavituskampaaniat,¹⁹ mis käivitati ELi ettevõtjate jaoks 18. veebruaril 2019. Kogu kampaanias sisalduv teave on avalikult kättesaadav²⁰.

Liikmesriigid, eelkõige need, mis on Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi kaubavahetuses peamised sisenemis- ja väljumispunktid, on omalt poolt teinud märkimisväärseid investeeringuid inimressurssidesse ja infrastruktuuri – nii füüsilise (sh piiripunktid) kui ka tehnoloogilise poole pealt –, et lihtsustada kaupade liikumist oma piiril Ühendkuningriigiga. Lisaks on need liikmeriigid korraldanud info- ja teavituskampaaniaid, et selgitada kõigile asjaomastele osalistele kõiki vajalikke formaalsusi tolli²¹ ning sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli²² valdkonnas, ja korraldavad neid ka eelolevatel kuudel. Kauplejatel, veoettevõtjatel ja kaubasaatjatel palutakse tutvuda asjakohaste formaalsuste, töövoogude ja tehnoloogilise infrastruktuuriga, mida nende kavandatud kaubateel kasutatakse²³.

¹⁵ Vt ka komisjoni selleteemaline teade sidusrühmadele: <https://ec.europa.eu/info/files/preferential-rules-origin>.

¹⁶ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_en#heading_2

¹⁷ https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en

¹⁸ COM(2019) 276 final.

¹⁹ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_en#

²⁰ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_en#heading_4

²¹ Näiteks võib Brexiti käsitlevat teavet tolliformaalsuste kohta leida järgmistelt veebisaitidelt: Belgia – https://finance.belgium.be/en/customs_excises/enterprises/brexit; Prantsusmaa – <http://douane.gouv.fr/articles/c957-entreprises-preparez-vous-au-brexit>; Madalmaad – <https://www.getreadyforbrexit.eu/en>.

Lisaks leiab Ühendkuningriigi sadamate ja Eurotunneli kasutajatele suunatud teavet aadressilt <https://www.gov.uk/government/publications/communications-pack-roll-on-roll-off-ports-and-eurotunnel-in-the-event-of-a-no-deal-eu-exit/information-for-users-of-roll-on-roll-off-ports-and-eurotunnel-in-a-no-deal-scenario>.

²² Näiteks võib Brexiti käsitlevat teavet sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli kohta leida järgmistelt veebisaitidelt: Belgia – <http://www.favv-afsca.fgov.be/brexit/>; Prantsusmaa – <https://agriculture.gouv.fr/le-brexit-et-les-controles-sanitaires-et-phytosanitaires>; Madalmaad – <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/brexit/>.

²³ Vt näiteks Prantsuse tolli avaldatud teave e-piiri kohta (kättesaadav aadressil <http://www.douane.gouv.fr/articles/a16171-the-smart-border>); teave Madalamaade sadamate teabevahetussüsteemi (Portbase) kohta (kättesaadav aadressil <https://www.portbase.com/en/>) ning teave süsteemida kohta, mida kasutatakse Belgias Zeebrugge (kättesaadav aadressil <https://rxseaport.eu/en/>) ja Antwerpeni sadamas (kättesaadav aadressil <https://www.nxtport.com/>).

3.2. Ravimid, meditsiiniseadmed ja keemilised ained

Kuigi ravimite, meditsiiniseadmete ja keemiliste ainete valdkonnas kiirenes valmistumine Ühendkuningriigi väljaastumiseks 2019. aasta märtsi lõpus ja aprilli alguses, tuleb siiski teha märkimisväärseid viimaseid jõupingutusi²⁴. Komisjon suhtleb koos Euroopa Raviameti, raviametite juhtide võrgustiku, meditsiiniseadmete pädevate asutuste võrgustiku ja Euroopa Kemikaaliametiga jätkuvalt sidusrühmadega, et tuletada neile meelde, et enne 31. oktoobrit 2019 tuleb teha ettevalmistusi. Olukord on aga endiselt selline, et juhul, kui ravimeid, meditsiiniseadmeid ja keemilisi aineid ei viida ELi normidega vastavusse, ei saa neid pärast seda kuupäeva ELi turule lasta. Komisjon leiab, et ELi lepingu artikli 50 lõikes 3 sätestatud tähtaja praegu kehtiv pikendus annab selle saavutamiseks piisavalt aega, ja tal ei ole kavas muid erandolukorra meetmeid vastu võtta.

Ravimid

Inim- ja veterinaarravimitele annab loa tsentraalses korras komisjon või teevad seda liikmesriigid. Ühendkuningriigi väljaastumine mõjutab mõlemat ravimikategooriat. Nagu on märgitud viiendas Brexitiks valmistumise teatises (12. juuni 2019),²⁵ oli Euroopa Raviamet taganud 2019. aasta aprillis peaaegu kõigi tsentraalses korras loa saanud toodete vastavuse õigusnormidele, kuid riiklikul tasandil loa saanud toodete puhul oli vaja tegevust jätkata. Pärast seda on tehtud märkimisväärseid edusamme ning üle 80 % riiklikul tasandil loa saanud toodetest peaksid 31. oktoobriks 2019 õigusnormidega vastavuses olema. Need edusammud saavutati osaliselt tänu ajutisele erandile, mis annab ettevõtjatele aega 2019. aasta lõpuni, et viia oma partiide kontrollimise üksused Ühendkuningriigist EL 27sse. Kuigi selline areng on positiivne, nõutakse tungivalt, et tööstusharu tagaks, et kõik asjaomased loa saanud tooted on 31. oktoobriks 2019 õigusnormidega täielikus vastavuses ning et partiide kontrollimise üksuste üleviimine lõpetatakse 31. detsembriks 2019, tagamaks, et asjaomaseid tooteid võib jätkuvalt ELi turule lasta. Võttes arvesse eriprobleeme, millega seisavad silmitsi väiksemad liikmesriigid, mis sõltusid varem tugevalt Ühendkuningriigi müügilubadest, on tööstusharul kohustus teha nende liikmesriikidega koostööd, et tagada neile ravimite jätkuv kättesaadavus.

Meditsiiniseadmed

Ühendkuningriigi teavitatud asutuste andmetest nähtub, et EL 27 turule lastud meditsiiniseadmete sertifikaatide ülekandmine EL 27 teavitatud asutustele on hästi edenemas ja peaks jõudma 31. oktoobriks 2019 lõpule suurema osa seadmete puhul. Meditsiiniseadmete pädevate asutuste võrgustiku Brexiti töökond kaardistab tihedas koostöös komisjoniga ülejäänud sertifikaatide puhul tehtavaid edusamme, lähtudes 2019. aasta suvel asjaomaste tootjate ja teavitatud asutuste hulgas korraldatud küsitluse käigus saadud tagasisidest. Tulemused näitavad, et veel on tootjaid, kes ei ole rakendanud kõiki vajalikke meetmeid EL 27 teavitatud asutustele sertifikaatide ülekandmiseks. Ülejäänud tootjaid ja Ühendkuningriigi teavitatud asutusi kutsutakse tungivalt üles tagama, et kõigi asjakohaste sertifikaatide ülekandmine ja vajalikud tootemärgiste kohandused viiakse lõpule väljaastumise kuupäevaks, et tootjad saaksid jätkata oma toodete toomist ELi turule. Komisjon ja meditsiiniseadmetega tegelevate pädevate asutuste võrgustik jälgivad olukorda ka septembris ja oktoobris.

---

²⁴ Allpool esitatud arvandmed toodete kohta, mis tuleb veel õigusnormidega vastavusse viia, on konservatiivsed hinnangud, milles ei ole arvesse võetud asjaolu, et mitme toote puhul ei pruugi olla vaja Brexitiks valmistumise meetmeid rakendada ärielistel põhjustel, mis ei ole komisjonile teada. Näiteks võib mõningaid tooteid müüa ainult Ühendkuningriigis või ei ole need enam turul või on käimas nende asendamine muu tootega.

²⁵ COM(2019) 276 final.

Keemilised ained

Mis puudutab keemilisi aineid, siis ainult 52 % asjaomastest REACHi-kohastest²⁶ registreerijatest olid oma registreeringu 2019. aasta augusti keskpaigaks EL 27sse üle kandnud. Euroopa Kemikaaliamet avas REACH-ITs nn Brexiti akna, et võimaldada registreerijatel võtta vajalikke meetmeid REACHi-kohaste registreeringute ülekandmiseks enne väljaastumise kuupäeva. Brexiti aken jääb avatuks 31. oktoobrini 2019. Mis puudutab REACHi-kohaseid lubasid, siis Ühendkuningriigi loaomanikke, Ühendkuningriigi loataotlejaid ja Ühendkuningriigi allkasutajaid, kes tarnivad aineid või segusid EL 27sse olemasolevate tarneahelate osana, kutsutakse üles astuma vajalikke samme, et tagada vastavus õigusnormidele oma EL 27 allkasutajate jaoks. Ühendkuningriigi registreerijate, Ühendkuningriigi loaomanike, Ühendkuningriigi loataotlejate ja Ühendkuningriigi allkasutajate EL 27s asuvatel allkasutajatel soovitatakse omakorda uurida oma tarnijatelt, kas asjaomased tooted viiakse 31. oktoobriks 2019 õigusnormidega vastavusse, ning võtta olemasolevate suuniste²⁷ põhjal vajaduse korral ise meetmeid. Vastavus õigusnormidele on äärmiselt oluline, et kemikaale saaks ka pärast väljaastumise kuupäeva ELi turule tuua.

3.3. Finantsteenused

Finantsteenuste valdkonnas soovib komisjon tungivalt, et kindlustusandjad ja muud finantsteenuste pakkujad viiksid oma ettevalmistavad meetmed lõpule 31. oktoobriks 2019, kui nad seda juba teinud ei ole.

19. detsembril 2018 võttis komisjon vastu piiratud arvu erandolukorra meetmeid, mille hulgas on ka kaks ajaliselt piiratud samaväärsust kinnitavat otsust, et EL 27 ettevõtjad saaksid kanda oma lepingulised suhted üle teenuseosutajatele, kellel on lubatud EL 27s tegutseda. Nendest otsustest esimene võimaldab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel ajutiselt tunnustada praegu Ühendkuningriigis asuvaid keskseid vastaspooli, mis võimaldab neil jätkata teenuste osutamist liidus. See aegub 30. märtsil 2020. Teine võimaldab ajutiselt Ühendkuningriigi väärtpaberite keskodepositooriumidel jätkata notari- ja kesksete hoidmisteenuste osutamist liidu ettevõtjatele. See aegub 30. märtsil 2021. Lisaks on komisjon võtnud vastu kaks delegeeritud määrust, et EL 27 kehtivate kliirimata tuletislepingutega ettevõtjad saaksid asendada Ühendkuningriigi vastaspoolde ELi vastaspooltega 12 kuu jooksul pärast Ühendkuningriigi väljaastumist, jäämata ilma usaldatavusnõuete kohasest käsitlemisest, mida nende lepingute suhtes praegu kohaldatakse. Komisjoni hinnangul on ettevõtjad teinud lepinguta väljaastumiseks ulatuslikke ettevalmistusi, muu hulgas uuendades oma kehtivaid lepinguid Ühendkuningriigi vastaspoolde asendamiseks, ning peavad nüüd viima oma ettevalmistused lõpule kõnealuste erandolukorra meetmetega ettenähtud aja jooksul. Sellest tulenevalt leiab komisjon, et täiendavate erandolukorra meetmete vastuvõtmine ei ole vajalik. Ta jätkab turgude olukorra hindamist pärast väljaastumise kuupäeva ja otsustab edasise asjakohase tegevuse üle vastaval ajahetkel jõus olevate ELi õigusaktide põhjal, võttes kolmandate riikide kesksete vastaspoolde tunnustamise nõuete osas arvesse eelkõige Euroopa turu infrastruktuuri määrase kohast raamistikku.

3.4. Kalandus

Kalanduse valdkonnas on komisjon peale erandolukorra õigusaktide (vt jagu 3.2) jätkanud liikmesriikidega konsultatsioone koordineeritud lähenemisviisi kohta, et valmistuda stsenaariumiks, mille kohaselt ELi laevu ei lubataks enam Ühendkuningriigi vetesse. Pooled on lubanud sellisel juhul tihedalt koostööd teha ja tegevust koordineerida, muu hulgas sellise

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

²⁷ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices_et#envgrow ja <https://echa.europa.eu/uk-withdrawal-from-the-eu>

ühise raamistiku kaudu, mille raames jälgitakse ELi vetes toimuva püügitegevuse muutusi või moonutusi. See töö intensiivistub eeloleval perioodil ja komisjon on valmis hõlbustama uusi analüüse ja arutelusid. 18. juulil 2019 avaldasid komisjoni talitused ka uue dokumendi küsimuste ja vastustega, milles käsitletakse lepinguta väljaastumisega püügitegevuse jaoks kaasnevaid tagajärgi²⁸. Lisaks sellele, et dokumendis puudutatakse vetele juurdepääsu (samuti selle juurdepääsu kontrollimise) ja kalapüügivõimaluste teemat, antakse selles ka praktilist teavet mitme spetsiifilise valdkonna, näiteks sanitaarkontrolli ja tolli kohta. Liikmesriikide ametiasutusi ja kalandusühendusi kutsutakse üles seda teavet laiemalt levitama.

4. ERANDOLUKORRA MEETMETE TEHNILISED KOHANDUSED JA MUUDE VAREM TEATAVAKS TEHTUD ÕIGUSAKTIDE VASTUVÕTMINE

Nagu on märgitud viiendas Brexitiks valmistumise teatises (12. juuni 2019),²⁹ on komisjon vaadanud läbi kõik ELi tasandi meetmed, mis on võetud vastu Ühendkuningriigi väljaastumiseks valmistumiseks, ja jõudnud järeldusele, et need ELi seadusandlikud ja muud aktid täidavad jätkuvalt kavandatud eesmärgi. Seepärast ei ole nende sisu vaja muuta. Võttes aga arvesse kehtivast pikendusest tulenevat uut ajakava, on teatavates sektorites vaja mõningaid tehnilisi kohandusi teha. Neid selgitatakse järgmistes jagudes.

Mis puudutab muid kui seadusandlikke erandolukorra akte, mille komisjon on ELi sanitaaralase seadusandluse valdkonnas vastu võtnud, pidades silmas eelmist väljaastumise kuupäeva (12. aprill 2019), ja mis on muutunud ELi lepingu artikli 50 lõikes 3 sätestatud perioodi pikendamise tõttu tarbetuks, siis hindab komisjon väljaastumise kuupäeva lähenedes olukorda uuesti ja võtab juhul, kui Ühendkuningriik tagab jätkuvalt vajaliku kindluse, meetmed uuesti vastu, et need oleksid 1. novembrist 2019 kohaldatavad.

4.1. Transport

Transpordi valdkonnas kehtestati erandolukorra meetmed, et säilitada peamised transpordiühendused kõige rohkem mõjutatud põhitranspordiliikide puhul: reisijate ja kaupade lennu-, raudtee- ja maanteetransport.

Kooskõlas kõigi erandolukorra meetmete aluspõhimõtetega on transpordiühenduste jätkumist võimaldavad erandolukorra määrused ühepoolsed, piiratud kohaldamisalaga ja kohaldatavad piiratud perioodi jooksul. Määrus, millega tagatakse põhiline kaupade ja sõitjate veoühendus,³⁰ võeti vastu kohe pärast ELi lepingu artikli 50 lõikes 3 osutatud perioodi esmakordset lühikest pikendamist 12. aprillini 2019 ning selle kohaldamise lõppkuupäevaks on määratud 31. detsember 2019, muu hulgas seetõttu, et Euroopa Transpordiministrite Konverentsi (ECMT) mitmepoolse kvoodisüsteemi kontekstis võidakse teha põhiühendustega seotud korraldusi. Sarnastel põhjustel viidi põhilise lennuühenduse tagamise määruse³¹ kohaldamise periood kooskõlla Rahvusvahelise Lennutranspordi Assotsiatsiooni (IATA) 2019/2020. aasta talvehooajaga ja see aegub seetõttu 30. märtsil 2020.

---

²⁸ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/fisheries-qanda_en.pdf.

²⁹ COM(2019) 276 final.

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/501 ühiseeskirjade kohta, millega tagatakse põhiline kaupade ja sõitjate veoühendus seoses Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi väljaastumisega liidust (ELT L 85I, 27.3.2019, lk 39).

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/502 põhilise lennuühenduse tagamise ühiseeskirjade kohta, võttes arvesse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi väljaastumist liidust (ELT L 85I, 27.3.2019, lk 49).

Kui Ühendkuningriik astub 1. novembril 2019 Euroopa Liidust välja ilma lepinguta, piirdub määruse (EL) 2019/501 kohaldamise periood kahe kuuga ja määruse (EL) 2019/502 kohaldamise periood oleks lühem kui pool algselt kavandatud perioodist.

Selleks et tagada nende erandolukorra määruste algselt seatud eesmärkide saavutamine, samuti nende algne kohaldamisperiood, ning võttes arvesse Ühendkuningriigi väljaastumise kuupäeva edasilükkamist seitsme kuu võrra, võttis komisjon täna vastu ettepaneku määruste (EL) 2019/501 ja (EL) 2019/502 kehtivusaja pikendamiseks sama ajavahemiku võrra. Seepärast tehakse ettepanek pikendada selle erandolukorra määruse kohaldamise perioodi, millega tagatakse põhiline kaupade ja sõitjate veoühendus, 31. juulini 2020. Ilma et see piiraks liidu ainupädevust, peaksid liikmesriigid jätkama tööd, et suurendada tulevikus Ühendkuningriiki suunduva transpordi jaoks antavate Euroopa Transpordiministrite Konverentsi lubade arvu. Lisaks tehakse ettepanek pikendada põhilise lennuühenduse tagamist käsitleva erandolukorra määruse kohaldamise perioodi 24. oktoobrini 2020, säilitades kooskõla IATA hooaegadega.

Mis puudutab lennutransporti, siis erandolukorra määrus (EL) 2019/502 sisaldab ka spetsiifilist mehhanismi, et ELi lennuettevõtjad vastaksid pärast Ühendkuningriigi väljaastumist ELi nõuetele enamusosaluse ja kontrolli kohta. Riiklikud ametiasutused on nüüdseks viinud lõpule mõjutatud lennuettevõtjate esitatud kavade läbivaatamise ning teavitanud asjaomaseid lennuettevõtjaid ja komisjoni hindamise positiivsetest tulemustest. Komisjon on võtnud ühendust vastutavate riiklike ametiasutustega ja mõnel juhul väljendanud kahtlust, kas esitatud kavad ikka tagaksid ELi nõuete täitmise. Mõjutatud lennuettevõtjad peavad tagama täieliku vastavuse enamusosalust ja kontrolli käsitlevatele ELi nõuetele hiljemalt määruses (EL) 2019/502 sätestatud perioodi lõpuks. Kui määruse (EL) 2019/502 kohaldamist pikendatakse vastavalt tänasele ettepanekule, lõpeb see periood 30. aprillil 2020³². Tagada ELi õigusaktide järgimine ja tulemuslik jõustamine selleks kuupäevaks on riiklike ametiasutuste kohustus.

Bussidega toimuva reisijate juhuveo jaoks ei ole ühtki erandolukorra meedet vastu võetud, kuid selles valdkonnas pärast väljaastumise kuupäeva ühenduse tagamiseks on tehtud vajalikke ettevalmistusi, lähtudes Interbusi kokkuleppest,³³ mis on rahvusvaheline dokument. Ühendkuningriik on selle kokkuleppega ühinemise dokumendi hoiule andnud ja temast saab pärast väljaastumist kokkuleppe iseseisev osaline.

4.2. Püügitegevus

Pidades silmas riski, et 1. novembril 2019 toimub lepinguta väljaastumine, ja kalanduse tähtsust paljude rannikukogukondade majandusliku toimetuleku seisukohast, ning selleks, et tagada asjaomastes vetes säästev kalapüük, on oluline näha ette kord, mille kohaselt on ELi ja Ühendkuningriigi kalalaevadel kalapüügiks jätkuvalt vastastikune juurdepääs üksteise vetele kooskõlas tingimustega, mis on nähtud ette asjakohaste nõukogu määrustega kalapüügivõimaluste loomise kohta, tingimusel et mõlema osalise loodud kalapüügivõimalused on kooskõlas asjaomaste varude säästva majandamisega. Komisjon võttis sel eesmärgil täna vastu ettepaneku pikendada 2019. aasta märtsis vastu võetud erandolukorra määrust³⁴ kalapüügilubade kohta 2020. aasta lõpuni. Nii säiliks lihtsustatud õigusraamistik, mis võimaldaks Euroopa Liidul anda ka edaspidi Ühendkuningriigi laevadele lubasid ELi vetesse sisenemiseks ja hallata Ühendkuningriigi vetesse sisenevate ELi laevade loataotlusi, tingimusel et vastastikuse juurdepääsu ja säästva majandamise tingimused on

³² Määruse 2019/502 artikli 7 lõige 1.

³³ Bussidega toimuvat rahvusvahelist reisijate juhuvedu käsitlev kokkulepe (Interbusi kokkulepe) (EÜT L 321, 26.11.2002, lk 13).

³⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/498, millega muudetakse määrust (EL) 2017/2403 seoses liidu kalalaevadele kalapüügilubade andmisega püügitoiminguteks Ühendkuningriigi vetes ja Ühendkuningriigi kalalaevade püügitoimingutega liidu vetes (ELT L 851, 27.3.2019, lk 25).

täidetud. See ajutine raamistik, mis annab kaluritele õiguskindluse ja tagab kalavarude kaitse, on vajalik juhul, kui pärast Ühendkuningriigi muutumist kolmandaks riigiks ei ole temaga ühtki kalanduskokkulepet. Sellest lähtudes ja varasemat koordineerimist liikmesriikidega aluseks võttes on komisjon valmis esitama Ühendkuningriigile ELi laevu puudutavad loataotlused kohe pärast Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Ettepaneku kohaselt säilib võimalus vahetada Ühendkuningriigiga 2020. aastal kvoote ning komisjon saaks seda teha ettepanekus sätestatud korras.

4.3. ELi eelarve

Lepinguta väljaastumise korral ei saa Ühendkuningriik ega Ühendkuningriigi toetusesaajad paljudel juhtudel taotleda uut rahastust ja nad ei ole enam rahastamiskõlblikud või seisavad silmitsi sellega, et nende praegune osalemine ELi programmides lõpetatakse. Sellest tulenevalt tuleks maksed peatada ja neid võidakse teha ainult siis, kui Euroopa Liit ja Ühendkuningriik saavutavad finantskokkuleppe. Teatavatel juhtudel võib olla vaja lepingud lõpetada, kui need ei vasta enam ELi programmis ette nähtud rahastamiskõlblikkuse nõuetele, või neid muuta, et tagada vastavus nendele nõuetele³⁵. Selle tulemusel tekkivate häirete minimeerimiseks võttis Euroopa Liit 9. juulil 2019 vastu erandolukorra määruse, milles käsitletakse ELi eelarvet³⁶ ja mille kohaselt on Ühendkuningriik ja Ühendkuningriigi toetusesaajad 2019. aastal tekkinud kulude osas jätkuvalt rahastamiskõlblikud, tingimusel et Ühendkuningriik täidab teatavad tingimused, eelkõige teeb oma osale vastavad sissemaksed ELi 2019. aasta eelarvesse enne teatavat kuupäeva ja võimaldab teha vajalikke auditeid ja kontrole, muu hulgas oma territooriumil, nagu on ette nähtud asjakohaste ELi õigusnormidega. Paralleelselt käesoleva teatisega konsulteerib komisjon kooskõlas kohaldatavate menetlustega liikmesriikide ekspertidega sellise delegeeritud määruse eelnõu üle, millega kohandatakse erandolukorra määruse kohaseid tähtaegu, võttes arvesse ELi lepingu artikli 50 lõikes 3 sätestatud perioodi pikendamist.

Võttes arvesse ELi lepingu artikli 50 lõikes 3 sätestatud perioodi pikendamist 31. oktoobrini 2019, kataks meede praegusel kujul ainult kahekuulise perioodi. Sel põhjusel võttis komisjon täna vastu ettepaneku kohaldada kehtivat, 2019. aasta erandolukorra määrust ka aastal 2020. Ühendkuningriik ja Ühendkuningriigi toetusesaajad saaksid seega ELi eelarvest rahastatavates programmides jätkuvalt osaleda ja neist rahastust saada 2020. aasta lõpuni, juhul kui Ühendkuningriik aktsepteerib ja täidab 2019. aasta erandolukorra määruse tingimused, teeb 2020. aasta eelarvesse oma sissemaksed ja võimaldab teha vajalikud auditid ja kontrollid.

4.4. Erandolukorra rahaline abi

Nagu on märgitud neljandas Brexitiks valmistumise teatises (10. aprill 2019),³⁷ on komisjon uurinud, kuidas saaks olemasolevaid programme ja instrumente kasutada, et toetada kõige rohkem mõjutatud sektoreid, eelkõige põllumajandust ja kalandust, piirkondi ja riiklikke ametiasutusi, mis puutuvad ettevalmistustest hoolimata kokku oluliste häiretega. Selle rahalise toetuse paketi eesmärk on pakkuda olemasolevate ressursside piires toetust nendele, keda lepinguta väljaastumine kõige enam mõjutab.

Põllumajandussektoris tehakse kättesaadavaks kõik olemasolevad turu toetamiseks ja põllumajandustootjate otseseks rahaliseks toetamiseks mõeldud vahendid, et leevendada võimalikult lepinguta väljaastumisest tulenevat halvimat mõju põllumajanduslike toiduainete turgudele. Riiklik rahaline toetus peaks vastama ELi erakorralistele turumeetmetele ja kahekordistama Euroopa Liidu sekkumise mõju.

³⁵ Näiteks on programmi „Horisont 2020“ raames Euroopa Teadusnõukogu grandid hoidjatel võimalus viia oma grant üle teise riiki. Asjakohaste rahastamiskõlblikkuse nõuete täitmise kohta avaldatakse suunised.

³⁶ Nõukogu 9. juuli 2019. aasta määrus (EL, Euratom) 2019/1197, mis käsitleb 2019. aastal liidu üldeelarve täitmise ja rahastamisega seotud meetmeid seoses Ühendkuningriigi liidust väljaastumisega (ELT L 189, 15.7.2019, lk 1).

³⁷ COM(2019) 195 final.

Komisjon võttis täna vastu ettepaneku laiendada Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kohaldamisala, et see hõlmaks liikmesriikide suuri finantskohustusi, mis tekivad otseselt lepinguta väljaastumise tõttu ja mida ei saanud ettevalmistustega ära hoida. See hõlmab toetust ettevõtjatele mõeldud riigiabi kavadele ning tööhõive hoidmise ja piiri, tolli ja sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli toimimise tagamise meetmeid.

Komisjon võttis täna vastu ka ettepaneku, millega tagatakse, et Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist on teatavatel tingimustel võimalik toetada lepinguta väljaastumise tõttu koondatud töötajaid.

Lisaks kahele eespool osutatud seadusandlikule meetmele on võimalikud ka muud sekkumised, mis ei eelda õigusaktide muutmist. Komisjon on valmis kiiresti tegutsema, kui liikmesriigid otsustavad muuta oma struktuuri- ja investeerimisfondide programme,³⁸ et eraldada osa olemasolevatest riiklikest vahenditest lepinguta väljaastumisest tingitud probleemide lahendamiseks. Komisjon tegutseb kiiresti ka siis, kui liikmesriigid soovivad muuta oma Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist eraldatavate vahendite jaotust. Komisjon on ka valmis tegema ettepanekuid Euroopa Liidu ja Euroopa Investeerimisfondi kokkuleppe muutmiseks, et väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime programmi (COSME) saaks kasutada selleks, et hõlbustada asjakohastel tingimustel ja eelarvevahendite olemasolu korral selliste väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääsu rahastusele, kellel on Ühendkuningriigi lepinguta väljaastumise tagajärjel vaja teha investeringuid, et muuta oma äritegevuse korraldust.

ELi riigiabi eeskirjad pakuvad paindlikke lahendusi riiklike toetusmeetmete jaoks, et tagada kiirem toetus mõjutatud sidusrühmadele, näiteks sellistele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, kelle tegevus on Ühendkuningriigiga tihedalt seotud.

5. IIRIMAA

Kui Ühendkuningriik lahkub EList väljaastumislepinguta, tekib Iirimaa saarel kaks erinevat maksu- ja õigusruumi. Rahvusvahelise õiguse, eelkõige Maailma Kaubandusorganisatsiooni normide kohaselt on nii EL kui ka Ühendkuningriik alates 1. novembrist 2019 kohustatud maksustama üksteise tooteid tariifide alusel, mida kohaldatakse nendelt Maailma Kaubandusorganisatsiooni liikmetelt pärinevate toodete suhtes, kelle puhul ei kehti sooduskord. Peale selle tuleb ELi õiguse kohaselt teha kõigi Ühendkuningriigist Iirimaale sisenevate toodete puhul asjakohaseid kontrole, et kaitsta ELi kodanike ohutust ja tervist, säilitada siseturu terviklikkus ja tagada maksukohustuste (tollimaksud, kaudsed maksud jne) täitmine.

Komisjon ja Iirimaa jätkavad koostööd, pidades silmas ainulaadset olukorda Iirimaa saarel ja kahte eesmärki, milleks on kaitsta siseturu terviklikkust ja vältida samal ajal ranget piirikontrolli, et leida nii erandolukorra lahendused lepinguta väljaastumisele vahetult järgnevaks perioodiks kui ka stabiilsem lahendus hilisemaks perioodiks. Väljaastumislepinguga ettenähtud Iirimaad puudutav kaitsemeede on ainus lahendus, mis tagab suure reede kokkuleppe kohaldamise, tagab rahvusvahelisest õigusest tulenevate kohustuste täitmise ja hoiab siseturu terviklikkust.

6. REAGEERIMINE LEPINGUTA VÄLJAASTUMISE PÕHJUSTATUD HÄIRETELE

Kui Ühendkuningriik astub Euroopa Liidust välja ilma lepinguta, puutuvad paljud eeldatavasti kokku häiretega, eelkõige esimestel päevadel. Komisjon ja liikmesriigid suhtlevad jätkuvalt tihedalt, et koordineerida oma reaktsiooni tekkida võivatele probleemidele ja teha kindlaks, kuidas neid on kõige parem lahendada. Komisjon on lepinguta väljaastumisele vahetult järgnevaks perioodiks loonud liikmesriikide ametiasutuste jaoks kõnekeskuse ja annab neile sel viisil otsese teabevahetuskanali

³⁸ Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond, Euroopa Sotsiaalfond, Ühtekuuluvusfond ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfond.

kaudu kiire juurdepääsu komisjoni talituste eksperditeadmistele ning hõlbustab ka riiklike ametiasutuste vahelist vajalikku koordineerimist. ELi kodanikud, ettevõtjad ja muud sidusrühmad saavad võtta oma riiklike või kohalike asutustega ühendust tavapärase kanalite kaudu. Nad võivad küsimuste korral võtta ühendust ka Europe Directi kõnekeskusega (tasuta telefoninumber 00 800 6 7 8 9 10 11, mis töötab kõigist ELi riikidest helistades). Väljaastumisele eelneval ja järgneval perioodil on Europe Directi kõnekeskuse tööaeg pikem.

7. JÄRELDUSED

EL soovib küll Ühendkuningriigi korrakohast väljaastumist, kuid komisjon kordab, et kõik peavad valmistuma Ühendkuningriigi võimalikuks lepinguta väljaastumiseks 1. novembril 2019. Komisjon kutsub jätkuvalt kõiki sidusrühmi üles viima oma ettevalmistused lõpule ja rõhutab, et tööstusharu peab võtma meetmeid sellistes tundlikes valdkondades nagu ravimid, meditsiiniseadmed ja keemilised ained. Ta ärgitab kõiki ELi ettevõtjaid, kes kavatsevad pärast väljaastumist pidada Ühendkuningriigiga kaubavahetust või transportida Ühendkuningriiki või Ühendkuningriigist kaupu, võtta arvesse tolli- ning sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli ja -menetluste vajadust ning logistilisi probleeme, mis Ühendkuningriiki sisenemisel ja sealt väljumisel piiri ületamisega seoses uues õiguskontekstis eeldatavasti tekivad.

Paralleelselt käesoleva teatisega võttis komisjon väljaastumise kuupäeva edasilükkamise arvessevõtmiseks vastu kolm seadusandlikku ettepanekut, millega pikendatakse vastavalt vajadusele transpordi ja kalanduse valdkonnas olemasolevate erandolukorra meetmete kestust või nähakse ette 2020. aasta raamistik ELi eelarve jaoks. Ta on võtnud vastu ka kaks muud seadusandlikku ettepanekut, mis võimaldavad anda vajaduse korral erandolukorra rahalist abi. Lisaks on komisjon kooskõlas kohaldatavate menetlustega saatnud konsulteerimise eesmärgil liikmesriikide ekspertidele sellise delegeeritud õigusakti eelnõu, millega kohandatakse ELi 2019. aasta eelarvet käsitlevas erandolukorra määruses³⁹ sätestatud tähtaegu, et võtta arvesse praegust väljaastumise kuupäeva. Komisjon kutsub kaasseadusandjaid üles võtma kavandatud seadusandlikud aktid kiiresti vastu, nii et need oleksid vajaduse korral hiljemalt Ühendkuningriigi väljaastumise kuupäevaks jõustunud.

Väljaastumisele eelneval ja järgneval perioodil pikendab komisjon kodanikele ja ettevõtjatele mõeldud kõnekeskuse tööaega ning loob spetsiaalse kõnekeskuse liikmesriikide ametiasutustele, et pakkuda eksperditeadmisi ja hõlbustada riiklike ametiasutuste vahelist vajalikku koordineerimist. Samuti kutsub komisjon liikmesriike üles tõhustama varem sellel aastal alustatud teavitustegevust, suhtlema riiklike sidusrühmadega ja rakendama vajalikke meetmeid, et suuta reageerida häiretele, eelkõige lepinguta väljaastumisele vahetult järgneval perioodil.

---

³⁹ Nõukogu 9. juuli 2019. aasta määrus (EL, Euratom) 2019/1197, mis käsitleb 2019. aastal liidu üldeelarve täitmise ja rahastamisega seotud meetmeid seoses Ühendkuningriigi liidust väljaastumisega (ELT L 189, 15.7.2019, lk 1).